

Nya **RIKTLINJER** *ska förbättra kulturhänsynen*

Skogsbruket har med stöd från myndigheterna utarbetat gemensamma riktlinjer för bättre hänsyn till kulturmiljöer.

– Skadorna på kulturmiljöer i skogen är oacceptabelt höga och vi måste alla hjälpas åt för att minska dem, säger Skogforsks forskningschef Marie Larsson-Stern, som samordnat arbetet.

Text & foto:
SVERKER JOHANSSON
sverker@bitzer.se

– Nu ska vi arbeta in de här riktlinjerna i våra instruktioner, och utbilda alla berörda. Den största utmaningen är att hålla ihop kedjan från planering till markberedning utan att förlora viktig information. Jag skulle helst vilja se ett överlämnande öga mot öga ute på avverk-

ningstrakten mellan planeraren och markberedningsentreprenören.

– En annan utmaning är att klara kunskapsbiten. I norra Sverige beräknas 80% av lämningarna vara oregistrerade, och vi har samma ansvar för dem. Här undrar jag

om inte Skogsstyrelsen kan ge oss mera stöd. Idag handlar rådgivningen huvudsakligen om naturvårdshänsyn, där branschen ligger relativt väl framme. Tänk om resurser kunde omprioriteras till mer råd och hjälp med identifiering av kultur- och fornlämningar?

Efter många år med stora skador på forn- och kulturlämningarna har branschen – under ledning från Skogforsk – nu ambitionen att påtagligt förbättra hänsynen. De nya riktlinjerna beskriver hur skogsbruk ska planeras och utföras i anslutning till kulturmiljöer.

Under vintern hölls ett avslutande seminarium i Uppsala där arbetet presenterades. Arbetsgruppen har bland annat konstaterat att en viktig framgångsfaktor är att säkerställa att informationen om kulturmiljöerna följer med i alla åtgärdssteg.

Upp till bevis

– De nya målbilderna innebär att branschen har en hel del att göra med att få allt på plats i instruktioner och sedan se till att allt fungerar i praktiken, säger Marlene Lidén, miljö- och kvalitetsledare på Sveaskog. Men jag tror att det här kan bli ett riktigt lyft för att minska skadorna. Nu är det upp till bevis, det kommer helt klart att krävas en del jobb.

Och pengar? Det kostade ju er nordligaste region minst en miljon kronor att vända trenden* – och där är det ju ändå relativt ont om lämningar?

– Visst, det kommer att kosta en del. När vi lyfter detta som mål så kommer vi också att anslå resurser. Det handlar både om utbildningar, IT-satsningar och annat.

Kostnaderna oroar

Men kostnaderna oroar också skogsbruksföreträdarna på mötet:

– Vi har ju hårda produktivitetskrav och det här får absolut inte kosta för mycket – helst ingenting alls, säger till exempel en företrädare för skogsbruket i en av de skriftliga utvärderingarna som gjordes under seminariet.

Myndigheterna måste också bli bättre

Men nya riktlinjer och gemensamma insatser från skogsbruket kommer inte räcka. Arbetsgruppen har också dragit slutsatsen att myndigheterna måste förbättra kvaliteten på digital information, samverka bättre, utveckla gemensamma rutiner och ge handläggarna bättre skogsbrukskunskaper.

Forskning efterfrågas

Dessutom finns det uppgifter för Skogforsk att ta tag i, enligt seminariedeltagarna. Här handlar det främst om att finna nya verktyg för att hitta eller åtminstone prognosticera var okända lämningar finns i terrängen.

Arbetet med riktlinjerna har drivits av Skogforsk tillsammans med skogsbruket och med stöd av Skogsstyrelsen, Riksantikvarieämbetet och länsstyrelserna.

*) Se VISION 3/2015

"Miljonsatsning minskade skadorna".

– Visst finns det utmaningar och jag är ödmjuk för att det finns mycket att göra för att få det att fungera hela vägen! Vi har fall där vi tyvärr inte nått ända fram, ofta beror det på att någon länk i kedjan brister. En satsning med bättre digital information via vår app för entreprenörer ska förhindra att det händer igen.

– Vi har redan en ny funktion på plats som skogsbruket har efterlyst. Nu kan skogsföretagen själva ladda ned fynd av lämningar som de finner till vårt Skog & Historia-register. Det kommer att underlätta att fynden hänger med i planeringen genom hela kedjan.

– Under våren fokuserar vi på utbildning i effektiv drivning för både tjänstemän och maskinförare. Där vill vi nu lyfta in de här riktlinjerna också. Det passar bra i sammanhanget eftersom vi kommer att jobba mycket med hänsyn till mark och vatten, som ju också är en viktig del av drivningsplaneringen.

